

"GARSAS"

OFICIALUS LIETUVIŲ R. K. SUSIVIENIJIMO
AMERIKOJE ORGANAS

LITHUANIAN WEEKLY

Published by Lithuanian R. C. Alliance of America

Išleina ketvirtadieniais. Redaguoja Matas Zujus

3 E. South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Penna.

Laisvai (straipsniai ir korespondencijos) redakcija taisy savo nuostatas
Nespausdintus raštus grąžina tik patiemis autoriams prašant.

BALSAI PRIEŠ TIRONĄ

Nei viena sistema nebuvo stengiamasi įgyvendinti su tokiu atkaklumu, kaip marksistinis komunizmas. Nei vienas bandymas neatnešė tiek kraujo, ašarų, pamynimo teisių ir laisvės, kaip bolševizmas.

Neveltui tie, kurie atsidėję stebi tą naująjį bandymą Rusijoje, darbininkų padėti ten apibūdina šiais žodžiais:—jiems nieko daugiau nebūna, kaip tik rėžiniai...

Tai liūdnas, kruvinas faktas, kurį pripažįsta visa eilė anksčiau buvusių komunistų.

Stalino patikėtinis ir augstas Sovietų pareigūnas J. K. Krivickij, rusas, nutraukė santykius 1937 metais ir atvykęs Amerikon pasakė: "Aš tarnavau totalitariniam despotui, kuris nuo Hitlerio skyrėsi tik socialistiniais posakiais. Aš kalbu vardan tų milijonų, kurie pražuvo Stalino priverstinio kolektyvizacijos ir priverstiname bado; vardan tų milijonų, kurie dar tebekenia priverstinio bado ir koncentracijos stovyklose..."

Rusas generolas Aleksandras Barmin metė komunizmą tik dėlto, kaip jis sako, kadangi Sovietų Sąjunga toli nuo to, kad būtų didžiausia socialistinė bendruomenė. Tikrumoje ji yra ištęsiusi tokią tironiją, kad ji savo nelygybėmis, savo žiaurumais, savo paniekiniu žmogaus vertės toli pralenkia tamsiausius amžius.

Viktoras Kravčenko pasirodė laisvę ir pabėgęs rašo: "Kol šie toji pasaulio dalis pasiliks komunizmo vergijoje ir protiniame aptemdyje, taika bus pavojus. Sekantis žingsnis siekiant saugumo pasaulyje negali būti naujoje tarptautinėje organizacijoje, bet Rusijos masių išvadavimas iš tironų."

Siems trims rusams pasisekė išsprukti iš Stalino nasrų. Visa eilė vakariečių idejinių komunistų taipgi metė komunizmą dėl jo žiaurumo, neteisningumo, apgaulės ir melo. Jų tarpe žymesnieji yra: prancūzų Boris Savarin, belgas Victor Serge, kubitietis Rafael Miralles, amerikiečiai Benjamin Gitlow, James Burnham, Louis F. Budenz, Dorothy Day, ir daug kitų. Jie dabar laimingai sugrįžę į laisvųjų eiles, o kaikurie tapę net giliai tik į Dievą.

Būdingas yra anglo laikraščininko Douglas A. Hyde atsivertimas. Jis buvo net 20 metų komunistų partijos narys ir per paskutinius aštuonerius metus (iki 1948 metų) redagavo komunistų dienraštį "Daily Worker" (lietuviškai—kasdieninis darbininkas).

Spaudai duotame pareiškime jis pabrėžia, kad kaip britas ir kaip krikščionis (anksčiau jis buvo metodistas) jis nebegali toliau pasilikti partijos nariu. Apie komunizmą jis sako: "Sąjūdį dėl kurio aš taip ilgai dirbau ir kovojau, naikina laisvės ir sąlygas, dėl kurių skelbėsi kovojęs. Man pasidarė aišku, kad komunizmas NEGALI surasti išgelbėjimo baidai liguistam pasauliui. Iykyiai parodė, kad naujoji komunistinių valstybių "laisvė" sunaikina senąją tvarką ir nieko geresnio to vieton neduoda." Pasaulio išgelbėjimą Hyde mato Katalikų Bažnyčioje ir ypač siūlo skelsti socialistinius krikščionybės dėsnius pareiškus Leono XIII enciklikoje "Rerum Novarum."

Taip visose tautose, visuose kontinentuose, ilga eilė buvusių komunizmo vadų, augstų pareigūnų, jų rašytojų yra metę tarnybą Stalinui ir savo jėgas pasvėnia kova su raudonojo slibinu.

Jų visa eilė įsiekio dvasinio peno ir po ilgų mąstymų ir gilių dvasios kovų rado ramybę ir pasitenkinimą religijoje. Jų patirimai ir pergyvenimai yra labai įdomūs. Ne visus Sovietams pasiseka likviduoti. Turime gyvų liudininkų. Jie geriausiai mus pamokina, kaip kovoti prieš komunizmą.

Turime ir lietuviškų atsivertėlių. Tikėjime, pasaulis greit nusikratys bedieviško marksizmo. Mums padeda pats Dievas.

Prel. J. Balkūnas

TAUTINĖS GYVYBĖS KOVA NERA
RELIGINIAI PRIETARAI

Kodėl komunistų partija taip žiauriai ir griežtai kovoja prieš tikėjimą? Komunistai patys atsako: todėl, kad "religija yra viena gajausių ir kenksmingiausių praeities liekanų, kuri trukdo daliai tarybinių žmonių dalyvauti komunizmo statyboje, kad "komunizmo neįmanoma pilnai pastatyti, neišvengiant žmonių sąmonėje žalingų praeities liekanų. Gajausių praeities liekanų tarpe žymia vietą užima religiniai pretariai."

Sveiko proto žmogui suprantama, kad tikybos niekada negalės prieivart, persekiojimai, išvežimai arba darbo stovyklos. Dieviškoji religija dar labiau tarpsta. Ji stiprina ir jungia žmones kovoje už laisvę, už Dievo jiems suteiktas teises.

Tikėjimas yra širdies veiksnys, sielos gyvybė, ir ten užkai nepasiekia. Maldos namai ar liturgija yra tik tikėjimo išviršinė išraiška. Namus uždaryti, liturgiją uždrausti, bet tikėjimo dar nepaliesi, širdies neišimsi ir sielos neatmainysi.

Komunizmas yra naujas tikėjimas. Materializmas yra to naujo tikėjimo mokslas. Jis atsisloja prieš krikščionybės dvasios tikėjimą. Su dvasia, nematomu ir nesučiupiamu objektu, sunkiau kovoti. Dvasios tikėjimas turi Dievą sau objektu. Tas Dievas, dangaus ir žemės kūrėjas, įsako Jį ir artima mylėti. Meilė ir teisingumas yra augščiausi tikėjimo dėsniai. Išnaudojimas, melas ir apgaulė nėra leistini krikščionybėje, o komunizme praktikuojami. Skirtumas yra tarp gėrio ir blogo.

Lietuvoje norima komunizmą pilnai pastatyti nuskriaudžiant lietuvi, atimant jam teisę ir savo žemę, ir savo gimtą kraštą, ir savo šeimą. Religija niekada nesutiks duoti vyriausybei valią daryti su žmogumi ką nori. Tai ne prietariai kovoti už savo gyvybę, už gerbūvį, už laisvą mintį, už savo šeimą.

Lietuviai turėjo laisvę savo žemėje ir valstybėje. Jis buvo saugus ir laisvas lietuviška šeima auginti, kaip jis norėjo. Jam nereikėjo svetimųjų klausyti kaip geriau gyventi. Jis geriau gyveno, negu bile kada jo rusiškasis kaimynas. Jei religiniai prietariai yra žalinga praeities liekana, tai lietuvis bevelty grįžti ir praeitį su visais jos "prietariais". Laisva Lietuva be ryšių su Sovietais visada bus laimingesnė.

Maskvos kompartija nori, kad lietuviai išsižadėtų Dievo, savo religijos, savo tautybės ir praeities, ir statytų komunizmą Lie-

VLIK'O SESIJOS REZOLIUCIJOS

Lietuvos Laisvinimo
Organizacijos
Klausimu

* Apsvarstęs Lietuvos laisvinimo organizacijos klausimą, VLIKas nutarė:

1. Esamomis sąlygomis VLIKas renkasi posėdžius Jungtinėse Valstybėse. Sesijos gale VLIKas taria kada ir kur renkasi sekančios sesijos posėdžiams.

2. VLIKas sudaro prezidiumą iš trijų asmenų.

3. VLIKo prezidiumas atstovauja VLIKui ir atlieka iš to išplaukiančius uždavinius: 1. telkia vyriausybės ir tarptautinėms organizacijoms memorandumus ir notas; deleguoja savo atstovus prie vyriausybių, kur nėra pripažintų Lietuvos diplomatinį atstovų; skiria atstovus į tarptautines konferencijas, kongresus ir suvažiavimus; palaiko santykius su kitų tautų egiliniiais veiksniais; ir atlieka visus kitus VLIKo atstovavimo uždavinius.

2. Vadovauja VLIKo laisvinimo politikai jo nutarimų ribose. 3. Prižiūri ir kontroliuoja Vykdomosios Tarybos ir jos organų veiklą; priima jų veiklos programas ir pranešimus apie atliktus darbus, juos tikrina, analizuoja ir perduoda VLIKo plenumo posėdžiams svarstyti, tvirtinti ar atmeti.

4. Europoje veikia VLIKo Vykdomoji Taryba iš 3 narių su visomis jos veiklai reikalingomis ištaitomis. 1. VT yra centrinis VLIKo vykdomasis organas; jos veikla yra visuotinė vykdomųjų funkcijų ir vietos prasme. 2. VT gali, pagal reiką, pavesti savo paskirus uždavinius atlikti kitoms organizacijoms ir institucijoms. 3. VT esamose sąlygose reziduoja Europoje.

5. Visi keturi augščiausi išvardinti punktai, VLIKui juos priėmus, kartu su lapkričio 24 dieną priimtaisiais 2-ru ir 3-čiu, turi būti atitinkamoji redakcija įvesti į VLIKo statutą, jo projektą išbaigiant.

6. Numatydamas tarptautinių įvykių raidą ir turėdamas galvę, reikala nustatyti tolimesnę laisvinimo darbų programą ilgiam laikotarpiui, paveda Prezidiumui paruošti Lietuvos laisvinimo organizacijos detalizuotą planą kontakte su Vykdomąja Taryba ir kitais Lietuvos laisvinimo veiksniais.

Prezidiumas taip pat parengia santykių su LLK ir lietuvių delegacija Pavertųjų Tautų Seime pagrindus ir bendradarbiavimo formą.

7. VLIKas sudaro komisiją savo statuto projektui išbaigti.

Visuomenės Konsolidacijos
Klausimu

1955 m. lapkričio 24-27 d. d. savo sesijoje VLIKas, imdamas dėsines lietuvių visuomenės konsolidacijos svarbą ir būdamas ištikimas savo 1944 m. vasario 16 d. deklaracijos nuostatomis, apgailestauja lietuvių visuomenės tremtyje skaldymąsi ir visus kviečia vieningam Lietuvos išlaisvinimo darbui.

Lėšų Telkimo Klausimu

Išsklausęs pranešimo ir išdiskutavęs klausimą, VLIKo plenumas dėkoja visiems lietuviams aukojusiems Lietuvos laisvinimui, bet kartu konstatuoja, kad ne visi lietuviai atiduoda savo auką Tėvų Žemei laisvinti.

tuvoje. Šiandien lietuvis yra bejėgis okupanto valdžioje. Bet tas nereikia, kad lietuvis turėtų entuziastiškai padėti okupantui jo užmociu.

Popiečius Pijus vienuoliktasis savo enciklikoje "DIVINI REDEMPTORIS" sako: "Kadangi komunizmas yra iš esmės nedoras, su juo neturi bendradarbiauti nė vienas, kas nori apsaugoti krikščioniškąją kultūrą. O jei kažkurie suklaidintieji padės įsigalėti savo šalyse komunizmui, tai jie pirmutiniai kris kaip savo paklydimu aukos. Juo kraštai, kuriuose įsiviešpatuoja komunizmas, yra senesnės ir didesnės krikščioniškosios kultūros, tuo smarkiau pasireiškia juose bedievių rūstybė."

Toliau tesia šv. Tėvas: "Bet, jei Viešpats nesaugoja namų—veltui budi jų sargas" (Ps. 131, 1). Todėl... raginame ko labiausiai stengtis, kad... atgryti ir vis stipriau įsigalėtų maldos bei atgailos dvasia. Juk kai syki Apaštalai klausė Kristų, kodėl jie negalėjo išvartyti piktosios dvasios iš vieno pristotojo, Jis jiems atsakė: "ši veislė kitaip neišvaroma, kaip tik maldai ir pasnigui" (Mat. 17, 20). Taip pat dabar žmonija kamuojas piktas negali būti kitaip nugalėtas, kaip vien bendromis maldomis ir atgailos pastangomis. Ypač raginame... padauginti savo maldas ir atgailos darbus ir, tarpininkaujant Nekaltai Pradėtajai Dievo Motinai prašyti iš Dievo pagalbos Bažnyčiai šiais tokiais sunkiais laikais. Kaip šv. Mergelė kadaise sutrynė senojo žalčio galvą, taip visuomet ji yra stipri gynyje ir nenugalima "krikščionių pagelba".

Prel. J. Balkūnas

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas kviečia visus laisvajame pasaulyje gyvenančius lietuvių visuotini ir dar gausiau aukoti Tautos Fondui—Lietuvos laisvinimo kovai remti.

Bendruomenės

VLIKas nuoširdžiai sveikina Pasaulio Lietuvių Bendruomenes ir linki jom apjungti visus laisvojo pasaulio lietuvių kovai už lietuvių ir Lietuvos kultūrą.

Politinės Padėties

Ivertinimo Klausimu

VLIKas ima dėmesin, kad paties paskutiniojo gyvenamojo laikotarpio tarptautinius santykius išlaisvinimas būtų pasaulinėje pažymėje Vakarų pakartotai ličiojo laisvojo pasaulio valstybandymas, pažadintas klatingos, kaip aktualios viosietų propagandos už taikos suotinės taikos problema.

VLIK'O POSĖDŽIAI NEW YORKE

New York (LAIC).—Baltijos Laisvės Rūmuose keturias dienas (lapkričio 24-27) posėdžiaujė VLIKas. Politinių grupių atstovybės VLIKe padidintos: vieton vieno atstovo, kiekviena grupė dabar turi po tris atstovus. Kitas persitvarkymo žingsnis buvo sudarymas dviejų organų: trijų asmenų prezidiumo su būstine Amerikoje, ir trijų asmenų Vykdomosios Tarybos su būstine Europoje.

Išsklausius įvairių referatų, kurių dalis lietuvių tarptautinių įvykių raidą ir tautines problemas išsivijoje, VLIKas pasiuntė sveikinimo telegramas JAV prezidentui ir Valstybės Sekretoriui, pritarė Pasaulinio Lietuvių Seimo sumanymui, kurį įgyvendinti kviečiamos JAV ir Kanados Bendruomenių vadovybės. Santykių su lenkais klausimas įgijo daugiau reikšmės ir sudaryta komisija deryboms su lenkų egziliiniais veiksniais: Vaclovas Sidzikauskas, prof. Juozas Kaminskis, ir dr. Antanas Trimakas. Viena rezoliucija kviečia iš VLIKo pasitraukusias grupes vėl įsijungti vienigon laisvinimo veiklon.

VLIKo pirmininkui prel. Mykolui Krupavičiui po vienuolikos metų įtemptos veiklos nebekandituojant į VLIKo prezidiumą, išrinkti—pirm. Jonas Matulionis, Juozas Kaminskis ir Henrikas Blazas. Vykdomojon Tarybon išrinkti—pirm. Alena Devenienė, dr. Petras Karvelis ir Martynas Geležinis. Tautos Fondo valdytoju išrinktas prel. Mykolas Krupavičius. Kitus Tautos Fondo narius ir statuto komisijos narius paskirs VLIKą sudarantis grupės.

GRĮZUSIEJI LENKIJON LAIKOMI
UŽDAROJE APSAUGOJE

(LAIC).—Po dviejų mėnesių aktingos repatriacijos akcijos vartyto visomis propagandos priemonėmis, Varšuvos dienraštis "Tribuna Ludu", vyriausias komunistų partijos organas Lenkijoje, rašė, kad "per du paskutiniuosius mėnesius daugiau negu du tūkstančiai grįžo į tėviškes kraštas".

Grįzusieji daugiausia repatriavo iš Vakarų Europos, Šiaurės ir Pietų Amerikos ir tam tikras skaičius repatriavo iš Sovietų Sąjungos. Viena pasikalbėjime, kurį "draugas" Zygfryd Snek, režimo įgalotinis repatriacijos reikalams, davė laikraščiu "Tribuna", pareiškė, kad labai mažas skaičius žmonių grįžo iš Vakarų. Daugiau grįžo iš Sovietų Rusijos, kur daug tūkstančių lenkų dar vis laikomi kalėjimuose ir vergu stovyklose.

Pagal "Trybuna" repatriavimo propaganda bus tęsiama be pertraukos. Laikė to akcijos su Lenkijon grįžtančiais bus elgiama labai švelniai, nors jau dabar komunistų spaudoje pastebimas tam tikras rezervuotumas kai kuriai repatriantų kategorijai. Trybuna rašo, kad "tarpe repatriantų yra buvusių nacių koncentracijos stovyklose asmenų, kurie po karo, vietoje imtis tėvynės krašto atstatymo su mumis, ejo sargybas amerikiečiams".

Grįzusieji Lenkijon laikomi slaptoje, veik uždaroje apsaugoje. Jie dabar panaudojami paveikti savo pažystamus grįžti iš užsienio. Keletas repatriantų, kurie dirba Nowa Huta arti Krakovo jau apgailestauja savo grįžimą. Režimas ir partijos autoritetai nepasitiki jais ir seka kiekvieną jų žingsnį. Pažystamieji net ir giminės yra labai atsargūs su jais, nes jie bijo padaryti klaidą, kuri gali būti panaudota jų priešpauai. Visa repatriacijos akcija Lenkijoje laikoma, kaip komunistų režimo manevras, iš kurio jie vėliau gali daryti išvadą atžvilgiu repatriantų ir visų jų, kurie su jais palaikys artimus santykius.

įgyvendinimą, rasti pačių svarbiųjų problemų sprendimą, atslugdyti santykius tarp Rytų ir Vakarų ir stabilizuoti padėtį, kaip ji yra. Ejuosiose derybose sovietai aiškiai siekė, kad laisvasis pasaulis paaukotų pavergtųjų tautų laisvę. Tuo būdu tarptautinėj konjunkturoj Lietuvos laisvinimui grėsia labai dideli pavojai.

Suprasdamas bolševizmo esmę ir jo siekiamus tikslus, VLIKas yra įsitikinęs, kad įgyvendinti taiką ir esamą Europoje įtampą pašalinti be pavergtųjų išlaisvinimo yra neįmanoma.

Dėl to Lietuvos laisvinimui vadovauja veiksniai, nustatydami savo veiklos programą artimiausiam laikui, privalo rasti kelius ir priemones, kad lietuvių tautos kotarpio tarptautinius santykius išlaisvinimas būtų pasaulinėje pažymėje Vakarų pakartotai ličiojo laisvojo pasaulio valstybandymas, pažadintas klatingos, kaip aktualios viosietų propagandos už taikos suotinės taikos problema.

Katalikų Akcija
SVEČIUOSE PIETŲ AMERIKOJE

Prelatas J. Balkūnas

(Tęsinys)

Sportas

Bendruomenė neužmiršo nė sporto. 1938 m. pakviestas prie Bendruomenės sporto reikalams Kazys Ausenka suorganizavo stiprią futbolo komandą, kuri savo metu buvo Ypirangos apylinkės nugalėtoja. Buvo suorganizuotos ir krepšinio komandos. Mergaičių sportui vadovavo seselės prancišketės. Bet karui prasidėjus vyriausybė paskelbė dekretą draudžiantį svetimšalių organizacijoms organizuoti sporto klubus ar sekcijas. Sporto organizacijų valdybose atsakingose pareigose negali būti svetimšalis. Nauja padėtis palietė ir Bendruomenės sporto veiklą. Lietuviai sportininkai išsiskirstė po Brazilijos sporto organizacijas.

Šiandien, pasikeitus aplinkybėms, vėl reikėtų organizuoti lietuvių sportininkus. Surinkus visus lietuvių sportininkus venon organizacijon, būtų galima suorganizuoti stiprios krepšinio ir futbolo komandos.

Vaidyba

Vaidybos megėjų ratelis laikas nuo laiko pastatydavo scenoje dramos veikalą. Darbui trukdė stoka prityrusio režisoriaus. Keletą veikalų režisavo seselės prancišketės. Buvo pastatyta ir gana sunkių veikalų, kaip pavyzdžiui "Kerštas", "Šv. Agnietė" ir kiti. Reikalai pagerėjo, kai iš tremties atvyko prityręs režisiorius Alf. Žibas.

(Bus daugiau)

IŠ KUR NEŽMONISKUMAS?

(ADVENTO MINTYS)

Gyvenimas yra didžiosios grumtynės, kurios vyksta dėl įvairių vertybių, bet labiausiai dėl žemės gėrybių, dėl valdžios ir garbės. Grumiamasi visose gyvenimo srityse, tačiau ypatingu smarkumu politiniame ir socialiniame gyvenime.

Grumtynės yra taip senos, kaip senas yra žmogus. Pirmieji mūsų tėvai—Adomas ir Ieva—nusidėjo nepaklusnumo ir puikybės nuodėme ir buvo pasmerkti: "Savo veido prakaite tu valgsi duoną, iki nesugrįši į žemę, iš kurios esi paimtas" (I Moz. 3, 19). Judvieju pirmieji sūnūs susikirto: Kainas užmušė Abelį iš pavydo. Dievas prakeikė broliūdį: "Tavo brolio kraujas šaukiasi mane nuo žemės. Dabar tat tu būsi prakeiktas ant žemės, kuri išsižiojo ir priėmė iš tavo rankos tavo brolio kraują. Kada tu ją dirbsi, ji tau neduos savo vaisių. Tu būsi klajūnas ir pabėgėlis ant žemės (I Moz. 4, 10-12).

Nuodėmė nužmogina žmogų. Nuodėmė atnešė vargą ir skurdą. Žmogaus pradžia bei kilmė yra Dievas. Jis yra sutvertas pagal Dievo paveikslą ir panašumą.

Galutinas žmogaus tikslas yra—būti Dievo vaiku. Jis yra pašauktas antgamtiniam gyvenimui. Bet jis žmogus, kadangi turi žmogišką prigimtį. Žmogišką prigimtį sudaro žmogiškos vertybės. Tos vertybės gali būti įsigytos arba prigimtos.

Išgytos vertybės yra iš gyvenimo. Prigimtos vertybės yra tos, kurios padaro žmogų pilną—jo siela, jo sąžinė, jo prigimtos teisės.

Svarbiausios prigimtos žmogaus teisės yra šios: teisė į gyvybę išlaikymą, teisė į kūno integralumą, teisė į šeimą, vaikų auklėjimą, teisė į nuosavybę, į darbą, į laisvą darbo pasirinkimą ir jo tinkamą atlyginimą, teisė į fizinę laisvę, sąžinės ir religijos bei politinę laisvę, teisė į mokslą, tobulėti bei vystyti savo galias, teisė gintis ir daug kitų teisių, kurių nei valstybė, nei partija neturi teisės apriboti ir atimti.

Minėtų teisių gerbimas ir pripažinimas yra žmoniškumas. Kitaip sakant, žmoniškumas yra vidinė, kilni, pastovi ir objektyvi laikysena kiekvieno žmogaus atžvilgiu, pasireiškianti visų prigimtinių žmogiškųjų vertybių pripažinimu ir respectavimu gyvenime. Žmogiškumo pagrindų yra teisingumas, kuris reikalauja atiduoti kiekvienam tai, kas jam priklauso. Teisingumo dvasia yra meilė—mylėsi Viešpatį Dievą už viską labiau, o artimą kaip pats save. Tai krikščionybės širdis.

Bolševizmas yra žmoniškumo priešgynybė. Bolševizmas visur sėja ir neša neapykantą, baime, kančią ir kraujo praliejimą. Kodėl? Todėl, kad pagrįstas Marksizmas ir jo materializmas. Bolševizmas yra legalizuotas gyvuliškumas, žvėriškumas, kadangi Marksizmas paneigia žmogaus asmenį ir jo teises; žmogų sulygina su gyvuliu (dažnai gyvulį daugiau vertina ir gerbia); žmogaus vertę nustato pagal priklausomumą partijai ir vergišką jai paklusnumo laipsnį.

Kristus atėjo į pasaulį atpirkti žmoniją. Tuo tikslu Jis paskelbė savo mokslą, įsteigė Bažnyčią ir Sakramentus, darė stebuklus, kentėjo ir mirė ant kryžiaus. Kristaus atpikimo darbas yra kova su nužmoginimu, bet pirmoji eilė žmogiškosios prigimties kėlimas ir pačių augščiausių ir kilniausių plotmė—į antgamtinį gyvenimą.

Kas ūgdo ir palaiko tikrą krikščionybę, kas tęsia Kristaus darbą, tas ūgdo ir palaiko žmoniškumą. Už krikščionybės idealus ir principus kenčia visa Lietuva. Lietuviai smerkia žmogžudybę ir broliūdę. Broliai tautiečiai, neužsitraukime Dievo prakeikimą, kokį užsitraukė Kainas. Tesisiranda lietuvių, kurie išduotų broli ar tarnautų nežmoniškumui. Mylėkime, gerbkime ir gelbkime kiti kitą. Kovokime už žmoniškumą, už žmogaus teises. Su mumis visais žmoniškasis pasaulis. Su mumis pats Dievas.

BEGALYBĖS GARSAI

Girdžiu, kaip tyliai skamba žvaigždės, Kaip alsuoja žemę apglėbdamas dangus, Kaip visata dievybės slėpinį atskleidžia, Kaip klykia pasaulin atklysdamas žmogus.

Girdžiu, kaip zvimbina žemės rutulys, Kaip užia amžinybės okeanas nuostabus, Kaip visatos didysis ratas dunda vis, Kaip šaukia iš pasaulio išeidamas žmogus.

Antanas Vilutis

Raštas valdo pasaulį, rašalas yra penktasis pasaulio elementas ir spauda—dvasios artilerija.—Weber-Demokritas.

Būk skaitus, kaip ledas, švarus, kaip sniegas—šmeižo tu neišvengsi.—Šekspyras (iš "Hamlet'o").

DEATH OF JOE RICE-BRAŠKYS RECALLED MEMORIES

HE WAS THE FIRST GREAT ATHLETE OF
LITHUANIAN EXTRACTION IN THE
UNITED STATES

'LITTLE JOE' RICE IN CHAMPIONSHIP POSE IN 1896

(This article and cut is reprinted by courtesy of the Wilkes-Barre Record.)

Attorney John S. Lopatto remembers the excitement created in the Wyoming Valley during the memorable six-day bicycle race held in the old Madison Square Garden New York City in which "Little Joe", as he was effectually known, participated as a contestant. Mr. Lopatto said, that he ran to the office of the Pittston Gazette each day at the time it was rolling off the presses to buy the paper to read how little Joe was doing. He also said that his brother in law Mathias Klimas, who was a sports fan, went to New York to see the race.

Joseph S. Rice, 89, once hailed as the "boy wonder of Wilkes-Barre" because of his prowess in bicycle racing and roller skating, was injured fatally November 22, 1955, afternoon by a tractor-trailer truck at Providence Sq., Scranton.

He died en route to Scranton State Hospital in the Scranton Fire Department Ambulance. His skull was crushed.

Noted through his life for feats of physical endurance, Rice two months ago opened an antique shop in North Scranton, where he fashioned brass candlesticks and lamps.

Rice, who observed his 89th birthday March 19, was of Lithuanian ancestry. He started working as a miner in Wanaheim in 1876. When a young boy, he lived in Shenandoah at the time of the Molly Maguires.

In 1916 he staged one of the greatest bike races ever seen in New York City. Teddy Hale, long distance champion of the world, headed a field of 43 in the six-day grind and was a big favorite to win easily.

Rice gave the champion one of his toughest races and was thought to be the winner by most of the fans. However, the record books officially credit him with being second.

At the age of 61 he ran 100 miles in installments of 10 miles a night on the YMCA track and

at the age of 65 he won a bike race from Scranton to Binghamton, a distance of 65 miles. Until he reached 75, Rice managed to wrestle several times weekly at the YMCA. For many years he conducted an electrical shop at Wilkes-Barre.

As to his feats in roller skating, Rice beat the skating champions in the East in 1886. That same year he broke the world's five mile record.

Until a few years ago, "Little Joe" could be seen on Sunday nights at the Sans Souci roller skating rink which he owned at that time.

While residing in Wilkes-Barre, Rice was a member of St. Mary's Church of Immaculate Conception. His wife, the former Mae Flynn, died August 27, 1952.

The above picture was taken on the occasion of his winning second place in the six-day bicycle race held in Madison Square Garden in December, 1896. Hailed as the "boy wonder of Wilkes-Barre" because of his prowess in bicycle racing and roller skating, he was 29 years old at the time.

"Little Joe" worked at Glen Summit Hotel the summer of 1889 as a porter, and his remarkable strength in handling trunks and baggage was noticed by Mrs. Payne's father, Judge Stanley Woodward who asked Rice to work for him when the season ended. Rice accepted and in the fall of that year started work at the judge's residence, 110 So. River Street, and lived at the residence six years.

His stay with Judge Woodward is described by the Record of December 14, 1896, as: "Shortly after he began to work for Judge Woodward the latter noticed that Joe possessed remarkable mechanical ability. Joe asked the judge's permission to put a work bench and lathe in the cellar, which was granted."

The account goes on to state Rice made two violins, one of which was pronounced to be an "excellent instrument." He later made a steam engine of five horsepower and subsequently

manufactured a dynamo. Eventually he installed electric lighting and electric bells in the residence. He lived with Judge Woodward until 1895, at which time "rapidly growing business at his machine shop and repair shop on North Main Street compelled him to leave and devote all his time to his business."

Wilkes-Barre Record of December 14, 1896, utilized almost four columns to give an account of the six-day bicycle race held in Madison Square Garden in which Joe Rice, unknown in such contests to that time, came within a comparatively few miles of winning first place, and did place second.

The article describes how Rice was the hero of the race because he "went into the race practically untrained, while the other racers had months of training; he had a very sore knee when he started out; he never had experience in long-distance racing, and his legs are to short and chubby that he had to work much harder than the others in order to cover the same distance."

Before the race, Rice was a non-entity but as the race wore on and word of the plucky Wilkes-Barrean's spirit and determination reached Wilkes-Barre, he was the main topic of conversation.

The account states how Rice and two friends arrived at the Garden, with the racer not even knowing what to wear to enter the race. In a few days, when the other well trained and well managed riders were weakening, Rice's grit kept him peddling with that steady, everlasting, fatal gait that knew no weakening and struck terror to the hearts of the other riders. Night and day he kept at it with no rest and no sleep and a sore knee that pained him continually.

Then he began to attract attention. The New York papers printed columns about the gritty, chunky lad from Wilkes-Barre, and this interest increased as he maintained his wonderful gait day and night and crept up to second place.

The terrific pace began to tell on Rice and eventually "his physical and mental powers became exhausted . . . and yet he kept up that fatal gait." He proved to be the main drawing attraction as thousands upon thousands swarmed to the event and cheered the previously unknown.

For his efforts Rice was awarded \$800. He had covered 1,882 miles and six laps, while the winner, "Teddy" Hale of Ireland traveled 1,910 miles and eight laps and won \$1,300. Rice averaged 312 2/3 miles a day and Hale averaged 318 1/3.

A graphic account of the race by New York World noted 27 men started and 15 finished. "The end saw 12 human wrecks. Never did men finish a long distance race so terribly exhausted. Some of them were raving lunatics. Even Hale was completely out of his head the greater part of the time," the World reported.

As Wilkes-Barre anxiously awaited the arrival of the city's hero, Rice's trainers announced more care would have to be taken of the racer after the race than during the contest. It was explained he would not be permitted to have a long sleep as he would grow so stiff he would not be able to move for weeks.

When the local hero returned home, he was greeted by a huge parade followed by a reception at Grand Opera House. In describing his return, the Record said the streets were "choked with people and the theater packed to suffocation."

LRKSA 119 KUOPOS NARIŲ DĖMESIUI

MANCHESTER, N. H.—L. R. K. S. A. 119 kuopos metinis susirinkimas bus sekmadienį, gruodžio 18, 10:30 rytu, Lietuvių Klubui svetainėje.

Visi nariai-rės kviečiami dalyvauti metiniame susirinkime, kuris yra svarbiausias metuose, kuriame išduodama kuopos apyskaita, skaitomi svarbūs laišukai iš centro ir renkama kuopos valdyba ateinančioms metams.

A. Žukauskas, pirmin.
J. A. Vaičiūnas, sekret.

BUILDING THE CITADEL

The Grand Duke of Lithuania decided to build a citadel mighty and strong that no enemy would be able to capture it.

No sooner decided than done; the duke was a man of action. The site chosen was among the beautiful hills of Paneriai. Blocks of quarried stone and baked bricks were hauled to the highest hill. It was a gigantic task that required ten pairs of oxen to each wagon. Finally all the material was readied. Deep, wide, red-mouthed ditches yawned to receive the fill of the foundation. Their edges were lined by countless mounds of stones awaiting the hour to roll down into the footings that were to bear full weight of the walls. One giant slab surpassed all the rest in size. It was to form the corner-stone.

The citadel of Vilna had to be of hitherto unmatched strength for it was to safeguard the family of the grand duke. It was to be the capital. It would defend the freedom and honor of the entire nation.

Paneriai was a beautiful part of the country. Hump-backed hills, mossy streams threading their way through the ancient forests, made it a sanctuary, which could not remain unnoticed by princes, famed heroes and gentle-spirited day-dreamers.

The great day arrived. Mounted on a charger, the duke accompanied by a group of the wisest priests—seers, soothsayers and sorcerers—came to help lay the corner-stone.

"Servants of the mighty gods of Lithuania," spoke to duke. "Interpreters of their will and desires, offerers of fragrant amber and fatted animals, tell me now—what in the whole kingdom would be most pleasing to them? What must we offer to them in sacrifice to obtain their eternal protection over this citadel, to make it impregnable against the assaults of the enemies of Lithuania?"

The features of the hoariest and most cunning priest closed in deep and heavy thought. Their wise foreheads wrinkled in creases; their keen, penetrating eyes closed. They meditated a long time. They attempted to read an answer in the leaping flames of the holy fire. They discussed the age-old customs of their forefathers. They made an important decision.

"Great ruler of Lithuania! You yourself are the chosen servant of the gods. You can ascertain their desires. But if of needs you ask us, know then that the sacrifice most pleasing to the gods is to have a mother willingly offer up the life of the first and only fruit of her womb, a son, under this huge corner-stone."

The ruler was surprised. All his noblemen were also surprised. Indeed, a human life is the most precious sacrifice of all. But where to find it? Such a sacrifice had not been heard of since the beginning of the world.

However, he commanded the soothsayers and other lesser priest to go up and down the whole land in search of a lover of her country, a hater of the enemies of her people, a mother who would be willing to make such a sacrifice of part of her own blood and heart to the gods.

The priests did not have to search long. On the third day they found such a mother, a widow. She delivered to them her only son, her sole support in her old age. He was not only handsome, kind to his mother, but he also had a keen mind. He did not resist his mother's will nor the will of the gods as announced by the priests. But he did want to make sure if it was really the will of the gods.

He asked the grand duke for permission to put three questions to the priests. If they would give the correct answers, that would be a clear sign that they really knew the will of the gods. If they would answer incorrectly, it would mean that they themselves had been making everything up. The duke agreed.

The youth turned to the priests: "What is sweeter than everything in the whole world? What is lighter than everything?"

What is harder than everything? What say you?

Without much thought the priests answered: "The sweetest thing in the world is the honey of wild bees; the lightest, of course, is the feather of a wild bird; and the hardest is the grand duke's steel sword with which he can cleave an enemy in twain from head to saddle."

"You are wrong," the wise youth bravely replied. "I know of things that are sweeter, lighter and harder by far."

"Tell us then."

"A mother's milk is sweeter than honey to her infant. A child on his mother's hands is lighter than a feather and a mother's heart is harder than the hardest steel if it does not break on making such an offering of her son."

The duke, all his noblemen and the assembled multitude agreed that the man of wisdom had told the truth and that the gods of Lithuania could not possibly desire such a sacrifice. He commanded the young man to be freed.

Once more the priests were ordered to make known what offering the gods of Lithuania demanded for the safe-guarding of the citadel. Of all the treasures of the land, what would be most pleasing to them?

Again the features of all the priests clouded in worried thought. Again they gathered in council, invoked their magic, burned offerings and reviewed the traditional customs of their forefathers. For three days they neither ate nor slept. Then they returned to the duke.

"Great ruler of Lithuania! There is a sacrifice pleasing to the gods. If the gods refused to accept the life of the young man under the corner-stone although immemorable custom so demands, then it is evident that a young, beautiful and innocent maiden must give up her life under the same stone. The oldest traditions, of our own and those of neighboring lands, requires that a human being be buried alive under the corner-stone if a strong wall is desired."

The duke commanded the soothsayers and other lesser priests to search the entire realm for the most beautiful and innocent maiden. When found, she was to be brought to Vilna to be sacrificed to the gods for the welfare and freedom of the whole kingdom.

The priests did not have to search long. Almost all the maidens in Lithuania are beautiful and innocent. But the one they found was more beautiful than the flowers that bloomed in the fields. Her eyes were bluer than the blue depths of the lake of Trakai. She did not know what evil was.

Gowned in the white of a bride, a crown of green rue on her shining hair, a bouquet of wild flowers in her small hands, she stood smilingly and calmly in the pit and under the huge slab as if unaware of what was to befall her.

Her beauty and innocence won the hearts of all. They felt for her, but what could be done if such were the will of the gods? In the sepulchral silence all eyes were trained on her. Hundreds of hands helped pry the huge slab free and into the pit so that the inevitable might take place as soon as possible.

Frozen stock-still the multitude seemed an outdoor museum of statues. The grand duke could not stand it any longer. He broke the spell by jumping to the edge of the pit and looking down.

With undisguised relief and joy he turned and shouted to the people: "The gods of Lithuania have chosen a most pleasing sacrifice for themselves."

There in the pit, the young, beautiful, innocent maiden stood unharmed. Two diamonds shone in her eyes, two tears for the fragrant flowers that the huge slab of stone had wrested from her hands and crushed under itself.

The sacrifice of the innocent maiden was most pleasing to the gods of Lithuania and the citadel of Vilna was the strongest of all.

The grand duke later married

LRKSA SKELBIA SUKAKTUVINI STRAIPSNŲ KONKURSA SIOMIS TEMOMIS

1. Kodėl draustis lietuviškoj organizacijoj?
2. Kaip naudingiau minėti LRKSA 70 metų sukaktį?
3. LRKSA ir Jungtinių Valstybių visuomenė.

Konkurse dalyvaujantieji gali pasirinkti vieną iš šių trijų temų savo straipsniui. Galima rašyti lietuvių ir anglų kalba.

Straipsnio dydis tarp penkių šimtų ir tūkstančio žodžių.

Premijos: 1) \$100.00, 2) \$75.00, 3) \$25.00 ir sekančioms penkiems skiriamos knygos — leidžiamoji LRKSA Istorija.

Konkursas baigiasi 1956 m. kovo 1 d.

Konkursa teisėjus paskirs Švietimo komisija.

Teisėjai premijas paskirstys ir Vykdomoji Taryba jas išmokės, jei konkurse dalyvaus bent penkiolika konkurstantų.

Konkursantai savo tikrą vardą ir adresą paduoda kartu su rankraščiais uždame voke, parašant ant voko savo slapyvardį.

Rankraščiai negražinami. Jie pasilieka "Garso" Redakcijos nuosavybė.

Rankraščius siųsti Švietimo komisijai: Petras Ličkus, 714 W. 30th Street, Chicago 16, Illinois.

Teisėjais Švietimo komisija paskyrė šiuos Chicagoje gyvenančius Susivienijimo narius veikėjus: kun. P. Činišką, M.I.C., p. Kazį Kleivą ir p. Albiną Poškiene.

METINIS 81 KUOPOS SUSIRINKIMAS

NORWOOD, Mass.—Lietuvių R. K. Susivienijimo 81-mos kuopos svarbus metinis susirinkimas įvyks antradienį, gruodžio 13-tą, 7:30 val. vakare, Sv. Jurgio lietuvių parapijos svetainėje.

Visi nariai ir narės maloniai kviečiami dalyvauti susirinkime, nes bus kuopos valdybos rinkimai ateinančioms 1956 metams ir yra kitų svarbių reikalų Susivienijimo gerovei. Taip pat prašome visų narių pasistengti įrašyti naujų narių į Susivienijimą.

Kuopos valdyba

DĖMESIO 33 KUOPOS NARIAMS

ROSELAND, Ill. — 1955 m. gruodžio mėn. 11 d. LRKSA 33 kuopa šaukia metinį kuopos susirinkimą.

Susirinkime dalyvaus p. L. Šimutis, Susivienijimo prezidentas ir pasakys kalbą apie Susivienijimo svarbumą ir apie dabartinį vajų.

Be to, bus renkama valdyba 1956 metams.

Visus narius kviečiame atsilankyti.

33 kuopos valdyba

LRKSA 245 KUOPOS NARIAMS

SCHENECTADY, N. Y.—245 kuopos metinis susirinkimas įvyks gruodžio 18, 1955, Sv. Kryžiaus parapijos svetainėje tuoj po antrų Mišių. Visi nariai maloniai kviečiami dalyvauti susirinkime, užsimokėti mokesčius, duokles, atsiveskite kandidatų įsirašymus. Bus renkama valdyba 1955 metams.

Antanas Zabelskis, sek.

the beautiful maiden and made the wise, young man a member of his grand council.

(From "The Marian" by Rev. Juozas Tumas Vaižgantas. Translated by Rev. A. P. Naudžiūnas.)

"DIEVAS SU MUMIS"

MAŽIESIEMS KATEKIZMAS

Anglų ir lietuvių kalbomis

Anglų kalba parašė kun. Richard Felix, O.S.B. Lietuvių kalbą išvertė kun. dr. A. Deksnis. Išleido Šv. Kazimiero Seserys. 73 puslapių, paveiksluotas.

Kaina 30 centų egzempliorių

Užsakant kreipkitės į:

"GARSO" ADMINISTRACIJA

P. O. Box 32 (73 E. South St.), Wilkes-Barre, Penna.

JAU GALIMA ĮSIGYTI TREČIOS LAIDOS PUIKIĄ MALDAKNYGĘ

"RAMYBĖS ŠALTINIS"

Surinko prelatas P. M. JURAS. Išleido Lietuvių Katalikų Spaudos Draugija, Chicago, Illinois, 1954 metais. 544 puslapių. Kaina \$3.00.

ŠVENTOJI VALANDA—Maldos ir Giesmės. Sutaisė kun. J. K. Miliauskas. Tai vienatinė Amerikoje išleista maldaknygė, kurioje telpa maldos ir giesmės su gaidomis, kad žmonės gali sekti kunigą maldose ir giedoti giesmes su choru. Kaina 15c. Imant ne mažiau 10 egzempliorių—10 centų.

Žymiai Nupigintos Maldaknygės

MALDŲ VAINIKĖLIS (originali kaina 70 centų)..... 50
MALDŲ RINKINĖLIS, juodais apdarais..... 40

Užsisakant kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJA

P. O. Box 32 (73 E. South St.), Wilkes-Barre, Penna.

